

Z A K O N

O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se način klasifikacije, registracija, promet i upotreba sredstava za zaštitu bilja i aktivnih materija, maksimalno dozvoljeni nivo rezidua sredstava za zaštitu bilja, način vođenja registara i evidencija, razmjena podataka i druga pitanja od značaja za sredstva za zaštitu bilja.

Ovim zakonom uređuje se i način registracije sredstava za zaštitu bilja koja sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modificiranih organizama, pod uslovom da je ispuštanje tih organizama u životnu sredinu dozvoljeno samo na osnovu procjene rizika za životnu sredinu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju genetički modificirani organizmi.

Sredstva za zaštitu bilja i aktivne materije za koje se utvrdi da su opasne po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu klasifikuju se, označavaju i pakuju u skladu sa zakonom kojim su uređene hemikalije.

Klasifikacija i označavanje otpada, postupanje sa otpadom sredstava za zaštitu bilja i ambalaže vrši se u skladu sa zakonom kojim je uređen otpad.

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) sredstva za zaštitu bilja su aktivne materije i preparati koji sadrže jednu ili više aktivnih materija u obliku u kojem se isporučuju krajnjem korisniku, a koje su namijenjene za:

- zaštitu bilja ili biljnih proizvoda od štetnih organizama ili za sprječavanje djelovanja tih organizama, osim ukoliko te materije ili preparati nijesu namjenjeni u druge svrhe, u skladu sa ovim zakonom;

- uticaj na životne procese bilja, osim ishrane (regulisanje rasta i sl.);

- čuvanje biljnih proizvoda, ukoliko drukčije nije uređeno posebnim propisima;

- uništavanje nepoželjnog bilja;

- uništavanje djelova bilja ili sprječavanje nepoželjnog rasta bilja;

2) rezidue sredstava za zaštitu bilja su jedna ili više materija koje su prisutne na bilju ili biljnim proizvodima ili u bilju ili biljnim proizvodima, hrani, hrani za životinje ili u životnoj sredini, a koje su posljedica upotrebe sredstava za zaštitu bilja, uključujući njihove metabolite i proizvode koji nastaju kao rezultat njihovog razlaganja ili reakcijom;

3) materije su hemijski elementi i njihova jedinjenja, koja se prirodno javljaju ili su dobijena u procesu proizvodnje, uključujući i sve nečistoće koje su neizbježni rezultat procesa proizvodnje;

4) aktivne materije su materije ili mikro-organizmi, uključujući viruse, koje imaju opšte ili posebno dejstvo:

- protiv štetnih organizama ili

- na bilje, biljne djelove ili biljne proizvode;

5) preparati su smješe ili rastvori sastavljeni od dvije ili više materija od kojih je najmanje jedna aktivna materija, a upotrebljavaju se kao sredstva za zaštitu bilja;

6) bilje je živo bilje i živi dijelovi bilja, uključujući svježe plodove i sjeme;

7) biljni proizvodi su proizvodi biljnog porijekla, neprerađeni ili jednostavno prerađeni (mljevenjem, sušenjem ili presovanjem), osim bilja iz tačke 6 ovog člana;

8) štetni organizmi su organizmi biljnog ili životinjskog svijeta, kao i virusi, bakterije, mikoplazme i drugi patogeni organizmi koji su štetni za bilje i biljne proizvode;

9) životinje su životinjske vrste koje čovjek uobičajeno hrani, uzgaja ili ih konzumira;

10) promet je stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja, uključujući nabavku sredstava za zaštitu bilja (plaćenu ili besplatnu), osim skladištenja radi otpremanja sa carinskog područja Crne Gore ili skladištenje zbog njihovog zbrinjavanja;

11) životna sredina je voda, vazduh, zemljište, fauna i flora i njihove uzajamne veze i odnosi sa živim organizmima;

12) integralna zaštita bilja je racionalna upotreba kombinacije bioloških, biotehnoških, hemijskih i drugih mjera za uzgoj bilja, pri čemu se upotreba sredstava za zaštitu bilja ograničava na određeni minimum neophodan za održavanje populacije štetnih organizama na nivou ispod onog koji bi izazvao ekonomski neprihvatljivu štetu ili gubitak;

13) IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) je Međunarodna unija za čistu i primjenjenu hemiju;

14) T+ je oznaka koja se koristi za označavanje sredstava za zaštitu bilja prema stepenu opasnosti;

15) EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization) je evropska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja;

16) ADI (acceptably daily intake) je prihvatljivi dnevni unos.

II. PROMET SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

Član 3

Sredstva za zaštitu bilja ne smiju se stavljeti u promet i koristiti na teritoriji Crne Gore ako nijesu registrovana u skladu sa ovim zakonom, osim u naučno-istraživačke svrhe.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, sredstva za zaštitu bilja koja nijesu registrovana mogu se proizvoditi, skladištiti i otpremati samo ako su namijenjena za upotrebu u drugoj državi i pod uslovom da su registrovana u drugoj državi.

Član 4

Sredstva za zaštitu bilja mogu se stavljeti u promet samo ako su registrovana, klasifikovana odnosno razvrstana, pakovana, označena i ako ih prati deklaracija i uputstvo za upotrebu, u skladu sa propisima kojima se uređuju opasne materije, hemikalije i u skladu sa ovim zakonom.

Registrovana sredstva za zaštitu bilja klasifikuju se, odnosno razvrstavaju prema namjeni.

Pregled razvrstanih sredstava za zaštitu bilja iz stava 2 ovog člana utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Sredstva za zaštitu bilja ne smiju se nalaziti u prometu ako im je istekao rok upotrebe.

Član 5

Pakovanje sredstava za zaštitu bilja mora da sadrži sljedeće:

- 1) trgovački naziv ili oznaku sredstva za zaštitu bilja;
- 2) naziv i sjedište, odnosno ime, prezime i adresu lica na koje glasi rješenje o registraciji (u daljem tekstu: nosilac registracije) i registracioni broj sredstva za zaštitu bilja, ime i adresa odgovornog lica za završno pakovanje i označavanje ako je različito;
- 3) količinu i naziv aktivne materije, u skladu sa propisima koji uređuju hemikalije, a ukoliko naziv nije uređen ovim propisima onda se navodi njegov ISO generalni naziv, a ako i tog naziva nema, aktivna materija se označava hemijskom oznakom u skladu sa pravilima IUPAC-a;

- 4) neto količina sredstva za zaštitu bilja izražena u mjernim jedinicama;
 - 5) broj serije ili drugi podatak za identifikaciju;
 - 6) podaci o prvoj pomoći (simptomi i znaci trovanja i slično);
 - 7) upozorenja o riziku za ljude, životinje i životnu sredinu, u skladu sa propisanim oznakama;
 - 8) preventivne mjere za zaštitu ljudi, životinja i životne sredine u skladu sa propisanim oznakama;
 - 9) vrsta sredstva za zaštitu bilja prema načinu djelovanja (npr. insekticid, regulator rasta, sredstvo za uništavanje korova itd.);
 - 10) vrstu preparata (npr. kvašljivi prašak, emulzirajući koncentrat itd.);
 - 11) upotreba za koju je sredstvo za zaštitu bilja registrovano i specifični poljoprivredni, zdravstveni i ekološki uslovi pod kojima se sredstvo za zaštitu bilja smije ili ne smije koristiti;
 - 12) uputstvo za upotrebu i doziranje izraženo u mjernim jedinicama, za svaku upotrebu u skladu sa rješenjem o registraciji;
 - 13) ukoliko je potreban određen vremenski razmak između svake upotrebe i:
 - sisanja ili sadnje poljoprivrednih kultura koje treba zaštititi,
 - sisanja ili sadnje kasnijih poljoprivrednih kultura,
 - pristupa ljudi ili životinja,
 - žetve ili berbe,
 - upotrebe ili konzumacije;
 - 14) informacije o mogućoj fitotoksičnosti, o osjetljivosti određenih sorti i o bilo kojoj direktnoj ili indirektnoj negativnoj nus pojavi na bilju ili biljnim proizvodima zajedno sa vremenskim razmacima koji će se pratiti između primjene i sisanja ili sadnje:
 - dotične poljoprivredne kulture ili
 - sljedeće poljoprivredne kulture;
 - 15) ako je priloženo odvojeno uputstvo iz stava 2 ovog člana tekst: „Pročitaj priloženo uputstvo prije upotrebe“;
 - 16) uputstva za čuvanje sredstva za zaštitu bilja i pakovanja;
 - 17) datum isteka roka upotrebe koji važi u normalnim uslovima čuvanja za koje je vijek trajanja sredstva za zaštitu bilja ograničen na manje od dvije godine.
- Podaci iz stava 1 tač. 12, 13 i 14 ovog člana mogu se navesti na odvojenom uputstvu koje prati pakovanje, ako je raspoloživi prostor na pakovanju nedovoljan za navođenje ovih podataka.

Odvojeno uputstvo iz stava 2 ovog člana smatra se označavanjem u smislu ovog zakona.

Na pakovanju sredstva za zaštitu bilja ne smiju se nalaziti oznake „netoksično“, „bezopasno“ ili slične oznake, osim oznaka i informacija da se sredstva za zaštitu bilja mogu koristiti kada su pčele ili druge vrste, koje ne spadaju u ciljnu grupu, aktivne ili kada poljoprivredne kulture i korov cvjetaju, ako se rješenje o registraciji odnosi na upotrebu tokom perioda kada su pčele aktivne ili drugi organizami i za njih predstavlja minimalnu opasnost.

Podaci na pakovanju sredstva za zaštitu bilja na teritoriji Crne Gore ispisuju se jasno i čitljivo na crnogorskom jeziku i na način kojim se onemogućava njihovo brisanje ili odstranjivanje.

Izuzetno od stava 1 tač. 7 i 8 ovog člana, na pakovanju se unose i dodatne oznake i informacije, radi zaštite ljudi, životinja i životne sredine.

Način pakovanja, bliži sadržaj podataka i oznaka na pakovanju, uputstva za upotrebu, sadržaj deklaracije kao i standardne izraze kojima se upozorava na posebne opasnosti i mjere bezbjednosti za sredstva za zaštitu bilja propisuje Ministarstvo.

Član 6

Prometom sredstava za zaštitu bilja može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik registrovan za obavljanje te djelatnosti u Centralnom registru Privrednog Suda (u daljem tekstu: CRPS) sa sjedištem u Crnoj Gori i koji je upisan u Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na veliko i Registar za promet sredstava za zaštitu bilja na malo (u daljem tekstu: Registar).

Prometom sredstava za zaštitu bilja na veliko i malo može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

- ima zaposleno lice u stalnom radnom odnosu odgovorno za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer – zaštite bilja), odnosno specijalističkim studijama ili poljoprivrednim fakultetom (smjer biljne proizvodnje) i koje ima završen specijalistički kurs za sredstva za zaštitu bilja;

- raspolaže odgovarajućom opremom i prostorom za skladištenje, odnosno prodaju sredstava za zaštitu bilja.

Ispunjenost uslova iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje rješenjem organ uprave nadležan za sredstva za zaštitu bilja (u daljem tekstu: organ uprave).

Po žalbi na rješenje iz stava 3 ovog člana, kao i na druge pojedinačne akte koje donosi organ uprave odlučuje Ministarstvo.

Upis u Registar vrši se na osnovu zahtjeva.

Registar vodi organ uprave.

Podaci iz Registra su javni.

Program specijalističkog kursa iz stava 2 ovog člana utvrđuje Ministarstvo, u saradnji sa naučno nastavnim ustanovom iz oblasti zaštite bilja.

Naučno nastavna ustanova iz stava 8 ovog člana organizuje specijalistički kurs za sredstva za zaštitu bilja i izdaje sertifikat o položenom specijalističkom kursu.

Bliže uslove u pogledu opreme, prostora iz stava 2 ovog člana i sredstava za zaštitu bilja koja se mogu stavljati u promet, obrazac, sadržaj i način vođenja Registra, sadržaj zahtjeva za upis u Registar iz stava 5 ovog člana i dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev propisuje Ministarstvo.

Član 7

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji se bavi prometom sredstava za zaštitu bilja dužan je da vodi evidenciju o količini:

1) nabavljenih sredstava za zaštitu bilja;

2) prodatih sredstava za zaštitu bilja koja sadrži:

- podatke o korisniku odnosno registrovanom proizvođaču bilja iz člana 8 stav 1 ovog zakona (ime i adresu odnosno naziv i sjedište proizvođača, podatke o upisu u registar proizvođača bilja, naziv sredstva za zaštitu bilja i aktivne materije, datum prodaje);

- podatke o proizvođaču bilja za sopstvene potrebe (ime, adresa, JMB, naziv sredstva za zaštitu bilja, datum prodaje);

3) uskladištenih sredstava za zaštitu bilja;

4) sredstava za zaštitu bilja koja su povučena iz prometa.

Podaci iz evidencije iz stava 1 ovog člana dostavljaju se organu uprave najkasnije do 31. marta tekuće godine za proteklu godinu, a na zahtjev organa uprave i u kraćim periodima.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik iz člana 11 stav 2 ovog zakona dužno je da, pored evidencije iz stava 1 ovog člana, vodi i evidenciju o upotrebi sredstava za zaštitu bilja i podatke dostavlja organu uprave najkasnije do 31. marta tekuće godine za proteklu godinu, a na zahtjev organa uprave i u kraćim periodima.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koje se bavi prometom registrovanih sredstava za zaštitu bilja, koja su na osnovu oznaka opasnosti, prema propisima kojima su uređene hemikalije klasifikovana u sredstva za zaštitu bilja sa oznakom T+, pored evidencije iz stava 2 ovog člana, vode i evidenciju koja sadrži:

- podatke o sredstvu za zaštitu bilja (trgovački naziv, namjena, rok upotrebe);
- datum prodaje, odnosno isporuke sredstva za zaštitu bilja;
- količinu prodatog odnosno isporučenog sredstva za zaštitu bilja;
- podatke o kupcu odnosno korisniku (za pravna lica: naziv, sjedište i matični broj, a za fizička lica: ime i prezime, adresa i JMBG);
- potpis isporučioaca i primaoca.

Privredno društvo odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koje se bavi prometom sredstva za zaštitu bilja, podatke iz stava 4 ovog člana čuva najmanje pet godina od dana upisa u evidenciju.

Bliži sadržaj evidencije i podataka, način vođenja evidencija i dostavljanja podataka propisuje Ministarstvo.

Član 8

Proizvođači bilja mogu bilje i biljne proizvode stavljati u promet samo ako su upisani u Registar proizvođača bilja koji vodi organ lokalne uprave nadležan za poslove poljoprivrede.

Upis u Registar proizvođača bilja vrši se na osnovu zahtjeva.

Organ lokalne uprave iz stava 1 ovog člana dužan je da na zahtjev Ministarstva dostavlja podatke iz Registra proizvođača bilja.

Proizvođači bilja iz stava 1 ovog člana, koji koriste sredstava za zaštitu bilja, dužni su da vode evidenciju o upotrebi sredstava, pravilno čuvaju sredstava za zaštitu bilja i postupaju sa otpadom sredstava za zaštitu bilja u skladu sa zakonom kojim je uređen otpad.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra proizvođača bilja iz stava 1 ovog člana, sadržaj zahtjeva za upis u Registar sa potrebnom dokumentacijom, sadržinu i način vođenja evidencije o upotrebi sredstava za zaštitu bilja propisuje Ministarstvo.

Član 9

Sredstva za zaštitu bilja moraju se upotrebljavati u skladu sa rješenjem o registraciji sredstva za zaštitu bilja, odnosno uputstvom za upotrebu i deklaracijom i pripremati propisane koncentracije uz poštovanje načela dobre poljoprivredne prakse za sredstva za zaštitu bilja, integralne zaštite bilja i zaštite životne sredine.

Načela dobre poljoprivredne prakse i integralnu zaštitu bilja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Upotreba sredstava za zaštitu bilja iz aviona nije dozvoljena.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, upotreba sredstava za zaštitu bilja iz aviona dozvoljena je (u šumama i na velikim površinama u monokulturama) uz saglasnost organa uprave.

Bliže uslove za upotrebu sredstava za zaštitu bilja iz aviona propisuje Ministarstvo.

Sredstva za zaštitu bilja ne smiju se upotrebljavati na način koji bi prouzrokovao zagađenje stambenih, privrednih i drugih objekata u kojima borave ljudi i životinje, kao i zagađenje voda i okolnih zemljišta.

Reklamiranje, oglašavanje, davanje preporuka i savjeta dozvoljeno je samo za registrovana sredstva za zaštitu bilja, za namjene određene u rješenju o registraciji u skladu sa deklaracijom i uputstvom za upotrebu.

Član 10

Rezidue sredstava za zaštitu bilja ne smiju biti većeg nivoa od propisanog.

Kada se utvrdi da su rezidue sredstava za zaštitu bilja veće od maksimalno propisanog nivoa rezidua sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: MRL - Maximum Residue Levels), takvo bilje, biljne proizvode, hranu ili hranu za životinje treba uništiti ili spriječiti njihovu upotrebu za ishranu ljudi ili životinja.

MRL na bilju ili biljnim proizvodima ili u bilju ili biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje, kao i bilje i biljne proizvode i hranu ili hranu za životinje za koju se utvrđuje MRL, mjere i postupke koji se preduzimaju kada se laboratorijskim metodama utvrdi prekoračenje MRL, monitoring i ostale mjere i postupke nadležnih organa propisuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, u saradnji sa Ministarstvom.

Metode uzorkovanja za utvrđivanje rezidua sredstava za zaštitu bilja propisuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, u saradnji sa Ministarstvom.

Član 11

Registrovana sredstva za zaštitu bilja koja su prema stepenu opasnosti označena sa T+ nijesu namijenjena za opštu upotrebu i ne smiju se stavljati u slobodan promet.

Promet sredstava iz stava 1 ovog člana može da vrši samo privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koje ima zaposleno lice sa visokom stručnom spremom, odgovarajućeg smjera, za rad sa hemikalijama veoma opasnim po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu i ako raspolaže odgovarajućom opremom i prostorom i imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti prometa i upotrebe veoma opasnih hemikalija u skladu sa zakonom o hemikalijama, izdatu od organa uprave.

Bliže uslove za zaposleno lice, prostor i opremu iz stava 2 ovog člana propisuje ministarstvo nadležno za poslove hemikalija, u saradnji sa Ministarstvom.

Član 12

Upotrebu sredstva za zaštitu bilja na cijeloj teritoriji Crne Gore ili njenom dijelu zabranice ili ograničiti promet Ministarstvo, kada u sprovođenju propisanih mjera i postupaka iz oblasti zaštite životne sredine i novih naučnih i tehničkih saznanja postoje dokazi da je registrovano sredstvo za zaštitu bilja opasno za ljude, životinje ili životnu sredinu.

Ministarstvo će ograničiti ili zabraniti promet, odnosno upotrebu sredstava za zaštitu bilja koja sadrže aktivne materije kojima je promet ograničen ili zabranjen.

Član 13

Zahtjev za registraciju sredstva za zaštitu bilja podnosi proizvođač ili pravno ili fizičko lice koje nastupa u ime i za račun proizvođača, ima sjedište u Crnoj Gori i odgovorno je za prvo stavljanje sredstva za zaštitu bilja u promet.

Sadržaj zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

III. REGISTRACIJA SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA

1. Postupak registracije

Član 14

Zahtjev za registraciju sredstva za zaštitu bilja podnosi se organu uprave uz koji se prilaže dokumentacija:

1) za ocjenu aktivnih materija u sredstvima za zaštitu bilja iz člana 15 stav 2 ovog zakona, osim u slučaju iz člana 16 stav 2 ovog zakona;

2) za ocjenu sredstva za zaštitu bilja iz člana 16 stav 3 ovog zakona i druga dokumentacija, uzorci i podaci potrebni za ispunjavanje uslova za registraciju na zahtjev organa uprave.

Ocjenu dokumentacije iz stava 1 ovog člana sprovodi organ uprave, koji po potrebi može angažovati druga pravna ili fizička lica za ocjenu dokumentacije (u daljem tekstu: ocjenjivač).

Način rada ocjenjivača, postupak ocjene aktivnih materija i sredstva za zaštitu bilja, kao i stručni profil angažovanih ocjenjivača propisuje Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Organ uprave donosi rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja, na osnovu predloga ocjenjivača i mišljenja Komisije za sredstva za zaštitu bilja iz člana 20 ovog zakona.

U postupku registracije sredstva za zaštitu bilja koja sadrže aktivne materije sa Liste dozvoljenih aktivnih materija iz člana 30 stav 1 ovog zakona primjenjuju se jedinstvena načela za ocjenjivanje sredstva za zaštitu bilja koja propisuje Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja.

Član 15

Uz zahtjev za ocjenu aktivne materije podnosilac zahtjeva prilaže dokumentaciju za ocjenu aktivne materije.

Dokumentaciju i sadržaj dokumentacije potrebne za ocjenu aktivne materije iz stava 1 ovog člana i način postupanja s dokumentacijom propisuje Ministarstvo.

Član 16

Uz zahtjev za registraciju sredstva za zaštitu bilja podnosilac zahtjeva prilaže propisanu dokumentaciju za ocjenu aktivne materije i sredstva za zaštitu bilja.

Ako sredstvo za zaštitu bilja sadrži aktivnu materiju koja se već nalazi na Listi aktivnih materija iz člana 30 ovog zakona, aktivnu materiju ne treba ponovno ocjenjivati ako se stepen čistoće i vrste nečistoća bitno ne razlikuje od sastava navedenog u dokumentaciji za upisivanje aktivne materije na Listu. Uz zahtjev za registraciju sredstva za zaštitu bilja potrebno je priložiti i dokaz o identičnosti aktivne materije sa rezimeom, odnosno izvodom podataka iz dokumentacije.

Sadržaj dokumentacije iz stava 1 ovog člana i način postupanja sa dokumentacijom propisuje Ministarstvo.

Član 17

U postupku pripreme dokumentacije iz člana 16 stav 1 ovog zakona priznaje se i međunarodna dokumentacija o eksperimentima na životinjama, ako su eksperimenti sprovedeni u skladu s načelima dobre laboratorijske prakse.

Radi sprječavanja ponavljanja eksperimenata na kičmenjacima podnosilac zahtjeva, prije izvođenja eksperimenata, podnosi zahtjev organu uprave za dostavljanje imena i adrese ili naziva i sjedišta nosioca rješenja, radi utvrđivanja činjenice da li je već registrovano identično sredstvo za zaštitu bilja.

Podnosilac zahtjeva dužan je da, uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, priloži dokaz da domaći ili strani proizvođač namjerava registrovati sredstvo za zaštitu bilja i da raspolaže propisanom dokumentacijom.

Kada organ uprave utvrdi da podnosilac zahtjeva traži registraciju sredstva za zaštitu bilja koje je istovjetno već registrovanom sredstvu za zaštitu bilja od strane nekog drugog lica, organ uprave dostavlja podnosiocu zahtjeva naziv i adresu nosioca rješenja i o tome obavještava nosioca rješenja.

Podnosilac zahtjeva i nosilac rješenja treba da postignu dogovor o zajedničkoj upotrebi podataka zbog sprječavanja ponavljanja eksperimenata na kičmenjacima.

Sprovođenje eksperimenata na životinjama vrši se na osnovu odobrenja organa uprave nadležnog za poslove veterinarstva.

Član 18

Organ uprave u postupku registracije sredstva za zaštitu bilja ne smije u korist drugih podnosilaca zahtjeva koristiti:

- 1) podatke iz dokumentacije o aktivnoj materiji priložene uz zahtjev za registraciju, osim:
 - ako podnosilac zahtjeva dostavi saglasnost koju je dobio od prvog podnosioca zahtjeva ili nosioca rješenja;
 - ako je proteklo najmanje deset godina od prvog upisa aktivne materije na Listu;
 - ako je prošlo najmanje deset godina od prve registracije aktivne materije;
 - ako je proteklo pet godina od registracije sredstva za zaštitu bilja na osnovu primljenih dodatnih podataka potrebnih za prvo uvođenje aktivne materije na Listu, osim ako taj petogodišnji period protekne prije desetogodišnjeg perioda iz al. 2 i 3 ove tačke, što je osnov za promjenu uslova za uvođenje aktivne materije ili za produženje uvođenja aktivne materije na Listu;
- 2) podatke iz dokumentacije o sredstvima za zaštitu bilja priložene uz zahtjev za registraciju, osim:
 - ako se za upotrebu takvih podataka drugi podnosilac zahtjeva dogovori s prvim podnosiocem zahtjeva ili licem koje je nosilac rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja i o tome pruži odgovarajući dokaz;
 - ako je proteklo deset godina od prve registracije sredstva za zaštitu bilja.

Član 19

Organ uprave dužan je da čuva tajnost podataka koje podnosilac zahtjeva iz čl. 15 i 16 ovog zakona odredi kao tajne, osim podataka koji se ne smatraju tajnim i to:

- naziv i sadržaj aktivnih materija i sredstva za zaštitu bilja, najmanju čistoću tehničke aktivne materije koju mora obezbjediti proizvođač;
- naziv ostalih materija koje su klasifikovane kao opasne u skladu sa propisima o klasifikaciji, označavanju i pakovanju opasnih materija;
- fizičko-hemijske podatke o aktivnim materijama i sredstvima za zaštitu bilja;
- načine sprječavanja štetnih uticaja aktivnih materija ili sredstava za zaštitu bilja;
- rezime rezultata testiranja za utvrđivanje uticaja i neškodljivosti materije ili sredstava za zaštitu bilja na ljude, životinje i životnu sredinu;
- preporučeni postupci i bezbjednosne mjere za smanjivanje rizika pri rukovanju, skladištenju, prevozu, požaru i drugim opasnostima;
- određivanje sadržaja aktivnih materija, nečistoća i drugih sastojaka u aktivnim materijama i rezidua sredstava za zaštitu bilja;
- metode zbrinjavanja otpada i ambalaže sredstava za zaštitu bilja;
- postupci dekontaminacije u slučaju rasipanja ili isticanja;
- podaci o prvoj pomoći i liječenju u slučaju štetnog djelovanja na ljude.

Ako podnosilac zahtjeva naknadno objavi da podatke ili dio podataka iz stava 1 ovog člana ne smatra povjerljivim, o tome obaviještava organ uprave.

Član 20

Radi davanja mišljenja i pružanja stručne pomoći u postupku registracije ili priznavanja sredstava za zaštitu bilja, utvrđivanje roka važenja registracije i produženja registracije, uporedivosti prilika poljoprivredne proizvodnje, zaštite bilja, životne sredine ili klimatskih uslova, izdavanje dozvole za istraživanje i razvoj, izdavanje vanredne dozvole,

dozvole za proširenje upotrebe sredstava za zaštitu bilja (male kulture i male namjene), monitoringa sredstva za zaštitu bilja i rezidua sredstava za zaštitu bilja, unaprjeđivanje dobre poljoprivredne prakse za sredstva za zaštitu bilja i integralne zaštite bilja, obrazuje se Komisija za sredstva za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Komisija).

Komisiju iz stava 1 ovog člana obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih javnih naučnih i stručnih radnika za zaštitu bilja, zdravstvene zaštite bilja, veterinarstva, zaštite životne sredine, hemije, biohemije, toksikologije i drugih stručnih radnika od značaja za oblast sredstava za zaštitu bilja.

Komisija ima sedam članova.

Rad Komisije je javan.

Komisija donosi poslovnik o svom radu.

Članovima Komisije za rad pripada naknada u visini koju utvrđuje Ministarstvo.

Član 21

Nosilac rješenja ili lice iz člana 33 ovog zakona koje ima odobrenje za proširenje upotrebe registrovanog sredstva za zaštitu bilja dužno je odmah obavijestiti organ uprave o podacima o mogućem opasnom uticaju sredstva za zaštitu bilja ili rezidua sredstva za zaštitu bilja na zdravlje ljudi, životinja, površinske i podzemne vode i životnu sredinu uopšte, uključujući nova saznanja o mogućim ograničenjima plodoreda.

Obaveza iz stava 1 ovog člana odnosi se i na korisnika sredstava za zaštitu bilja ako primijeti da sredstva za zaštitu bilja opasno utiču na zdravlje ljudi, životinja, površinske i podzemne vode i životnu sredinu.

2. Vrste registracije

Član 22

Organ uprave izdaje rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- da je aktivna materija ili aktivne materije koje sadrži sredstvo za zaštitu bilja upisana na Listu iz člana 30 ovog zakona, na osnovu dokumentacije iz člana 15 stav 2 i člana 16 stav 3 ovog zakona;

- da je sredstvo za zaštitu bilja u skladu sa propisom kojim se uređuju jedinstvena načela za ocjenjivanje sredstva za zaštitu bilja iz člana 14 stav 5 ovog zakona;

- da sredstvo za zaštitu bilja ispunjava uslove iz stava 2 tač. 1 do 5 ovog člana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, sredstvo za zaštitu bilja može se registrovati na osnovu dokumentacije iz člana 15 stav 2 i člana 16 stav 3 ovog zakona, ako je u toku postupak za upis na Listu aktivnih materija koje sadrži to sredstvo i ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da je, u skladu sa naučnim i tehničkim razvojem i na osnovu ocjene sredstva za zaštitu bilja, utvrđeno da, uz pravilnu upotrebu, sredstvo za zaštitu bilja:

- djeluje efikasno;

- nema neprihvatljivog uticaja na bilje ili biljne proizvode;

- ne uzrokuje nepotrebne patnje štetnih glodara koji se suzbijaju;

- nema štetan uticaj na zdravlje ljudi ili životinja, direktno ili indirektno (npr. putem vode za piće, hrane ili stočne hrane), na površinske i podzemne vode;

- nema neprihvatljiv uticaj na životnu sredinu, uzimajući u obzir ponašanje sredstva za zaštitu bilja u životnoj sredini, naročito na zagađenje površinskih i podzemnih voda, uključujući vodu za piće i uticaj na organizme na koje se ne odnosi upotreba;

- ne nakuplja se u zemljištu i u lancu ishrane;

- 2) da je, na osnovu metoda ili međunarodnih standarda, moguće utvrditi sadržaj aktivnih materija, toksikoloških i ekotoksikoloških nečistoća i sastojaka u tehničkoj aktivnoj materiji i preparatu;

3) da je odgovarajućim metodama moguće utvrditi rezidue sredstava za zaštitu bilja koje mogu uticati na zdravlje ljudi i životnu sredinu, a posljedica su pravilnog načina upotrebe;

4) da se utvrđena fizičko-hemijska svojstva smatraju prihvatljivim u uslovima odgovarajuće upotrebe i skladištenja sredstva za zaštitu bilja;

5) da su u dokumentaciji predložene MRL u hrani i predložene karence za zatraženu upotrebu.

Uz dokumentaciju iz člana 15 stav 2 i člana 16 stav 3 ovog zakona prilažu se na zahtjev organa uprave i rezultati o biološkim ispitivanjima na teritoriji Crne Gore na osnovu metoda koje propisuje Ministarstvo.

Metode iz stava 3 ovog člana izvode se u odgovarajućim uslovima poljoprivredne proizvodnje, zaštite bilja i životne sredine koje odgovaraju okolnostima u kojima će se sredstva za zaštitu bilja upotrebljavati na teritoriji Crne Gore (EPPO metode).

Sredstvo za zaštitu bilja namijenjeno za primjenu u poljoprivredi može se, na osnovu zahtjeva, registrovati i za primjenu na nepoljoprivrednim površinama, ako su ispunjeni propisani uslovi iz stava 2 tač. 1 do 5 ovog člana.

Podnosilac zahtjeva iz stava 5 ovog člana prilaže dokumentaciju iz člana 15 stav 2 i člana 16 stav 3 ovog zakona.

Član 23

Podnosilac zahtjeva može zahtjevati da se za sredstvo za zaštitu bilja koje sadrži aktivnu materiju ili aktivne materije upisane na Listu iz člana 30 ovog zakona, na osnovu obavljene registracije u drugoj državi, prizna registracija, ako je to sredstvo bilo registrovano u skladu sa jedinstvenim načelima za ocjenjivanje sredstva za zaštitu bilja iz člana 14 stav 5 ovog zakona i ako su za predloženu primjenu sredstva na teritoriji Crne Gore uslovi u poljoprivrednoj proizvodnji, zaštiti bilja i životnoj sredini, uključujući klimatske uslove važne za primjenu sredstava, uporedivi sa prilikama u drugim državama koje pripadaju istoj klimatskoj zoni.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana na teritoriji Crne Gore nije potrebno ponovno provjeravanje uslova iz člana 22 ovog zakona.

Uz zahtjev za priznavanje registracije prilažu se podaci: o identitetu aktivne materije, sredstva za zaštitu bilja, dokaz i izvještaj o registraciji sredstva za zaštitu bilja u drugoj državi, koji su prevedeni na crnogorski jezik i ovjerenu kopiju originala i rezimea iz člana 16 stav 2 ovog zakona.

Organ uprave može odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana zbog neuporedivosti prilika poljoprivredne proizvodnje, zaštite bilja, životne sredine ili klimatskih uslova na osnovu mišljenja Komisije. Organ uprave može zahtjevati da se ispitivanja obave u Crnoj Gori i odrediti i dodatne uslove za primjenu sredstva za zaštitu bilja, zbog:

- posebne ekološke osjetljivosti na određenim područjima (kraška područja);
- razlika u prehrambenim navikama stanovništva;
- pojave rezistentnosti.

Organ uprave može, uz saglasnost podnosioca zahtjeva iz stava 1 ovog člana u postupku priznavanja registracije, uz uvažavanje uslova iz člana 22 stav 2 tačka 1 ovog zakona i na osnovu mišljenja ocjenjivača i Komisije iz člana 14 st. 2 i 3 ovog zakona, izmijeniti predloženu upotrebu sredstva za zaštitu bilja, da bi se izuzele iz upoređivanja sve neuporedive prilike u poljoprivrednoj proizvodnji, zaštiti bilja ili životnoj sredini, uključujući i klimatske uslove.

U postupku rješavanja zahtjeva za priznavanje registracije sredstva za zaštitu bilja primjenjuju se uslovi po propisima Crne Gore o zaštiti na radu lica koja dolaze u kontakt sa sredstvom za zaštitu bilja.

Organ uprave može u postupku priznavanja registracije ograničiti upotrebu sredstva za zaštitu bilja zbog razlika u prehrambenim navikama stanovništva u Crnoj Gori

u cilju sprječavanja izloženosti potrošača reziduama sredstava za zaštitu bilja višim od prihvatljivog dnevnog unosa ADI (acceptably daily intake).

Bliže uslove i način za priznavanje registracije i procjenu uporedivosti prilika i klimatskih uslova iz st. 4 i 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 24

Organ uprave sredstvo za zaštitu bilja registruje na rok koji ne može biti duži od deset godina.

Rok iz stava 1 ovog člana može se više puta produžavati, a svaki put najviše do deset godina. Zahtjev za produženje registracije podnosi se organu uprave najmanje 12 mjeseci prije isteka roka iz registracije.

Ako su nastale promjene uslova na osnovu kojih je sredstvo za zaštitu bilja bilo registrovano, organ uprave zatražiće kompletnu dokumentaciju za ocjenu sredstva ili dio dokumentacije potrebne za donošenje rješenja o produženju roka registracije.

Registrovano sredstvo za zaštitu bilja ponovo se ocjenjuje ako ne ispunjava neki od uslova iz člana 22 st. 1 i 2 ovog zakona.

U slučaju iz stava 4 ovog člana organ uprave zatražiće od nosioca rješenje, privrednog društva, odnosno drugog pravnog lica i preduzetnika kojem je bilo odobreno proširenje upotrebe sredstva za zaštitu bilja iz člana 33 ovog zakona dokumentaciju i dodatne podatke potrebne za ponovnu ocjenu sredstva za zaštitu bilja.

Bliže uslove za produženje registracije i za ponovnu ocjenu sredstva za zaštitu bilja propisuje Ministarstvo.

Član 25

Ukoliko sredstvo za zaštitu bilja sadrži aktivnu materiju koja nije ocijenjena i upisana na Listu iz člana 30 ovog zakona za koju je podnosilac zahtjeva iz člana 13 stav 1 ovog zakona podnio dokumentaciju iz člana 15 stav 2 i člana 16 stav 3 ovog zakona i za koju ima potpunu dokumentaciju, organ uprave može, u roku od tri godine od dana dostavljanja potpune dokumentacije, izdati rješenje o privremenoj registraciji sredstva za zaštitu bilja sa rokom važenja od najviše tri godine, uz uslov da sredstvo za zaštitu bilja ispunjava uslove iz člana 22 stav 2 tač. 1 do 5 ovog zakona.

Član 26

Rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja iz čl. 22 do 28 ovog zakona izdaje organ uprave najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana prijema potpune dokumentacije podnosioca zahtjeva.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, po zahtjevu za izmjenu ili dopunu rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja zbog manjih promjena, koje nemaju uticaj na zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu (promjena trgovačkog naziva, naziva postojećeg proizvođača ili zastupnika, promjena sastava koji se po međunarodnim standardima smatra manjom izmjenom bez promjene sadržaja aktivne materije i promjena zbog snižavanja MRL), organ uprave izdaje rješenje o izmjeni, bez ocjenjivanja sredstva za zaštitu bilja.

Rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja glasi na sredstvo za zaštitu bilja i na podnosioca zahtjeva iz člana 13 stav 1 ovog zakona. Rješenje o registraciji naročito sadrži trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, naziv i sadržaj aktivnih materija i drugih opasnih materija u sredstvu za zaštitu bilja, podatke o upotrebi, namjeni i označavanju sredstva za zaštitu bilja, dozvoljena mjesta prodaje, karenca i MRL.

Bliži sadržaj rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 27

Ukoliko se promijene uslovi na osnovu kojih je izdato rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja, organ uprave, na zahtjev nosioca rješenja ili po službenoj dužnosti, izmijenice rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja.

Ukoliko se na osnovu naučnih i tehničkih saznanja mijenja način upotrebe i količine, organ uprave po službenoj dužnosti izmijenice rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja.

Izmjene u rješenju o registraciji sredstva za zaštitu bilja iz st. 1 i 2 ovog člana izvršice se samo ako su ispunjeni uslovi iz člana 22 stav 2 tačka 1 ovog zakona.

Organ uprave, na predlog nosioca rješenja, izmijenice rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja, ako je to sredstvo za zaštitu bilja registrovano pod istim ili drugim trgovačkim nazivom u drugoj državi.

Organ uprave može zahtjevati dodatne podatke, dokumente i uzorke koji su mu potrebni za opravdanost izmjene rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja.

3. Prestanak važenja registracije sredstava za zaštitu bilja

Član 28

Registracija sredstava za zaštitu bilja prestaje:

1) istekom roka iz rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja, ako se registracija ne produži;

2) ukidanjem rješenja o registraciji:

- na zahtjev lica na koje glasi rješenje o registraciji sredstva za zaštitu bilja;
- kada nijesu ispunjeni ili više ne postoje pretpostavke za izdavanje rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja;
- kada je donijeto na osnovu lažnih podataka i činjenica koje dovode u zabludu;
- kada sredstvo za zaštitu bilja prestane ispunjavati uslove za registraciju;
- u slučajevima zabrane prometa sredstva za zaštitu bilja na cijeloj teritoriji Crne Gore iz člana 12 ovog zakona;
- kada nosilac rješenja ne podnese dokumentaciju iz člana 16 stav 3 ovog zakona u roku iz člana 24 stav 2 ovog zakona;
- kada se aktivna materija izbriše sa Liste iz člana 30 ovog zakona;

3) ukidanjem rješenja o privremenoj registraciji iz člana 25 ovog zakona u skladu s odlukom druge države o neupisivanju aktivne materije na Listu iz člana 30 ovog zakona.

Kada nosilac rješenja odluči da prije isteka roka iz registracije, neće stavljati u promet sredstvo, dužan je da obavijesti organ uprave i dostavi pisano obrazloženje prije prestanka obavljanja prometa tog sredstva.

Nakon isteka roka važenja rješenja o registraciji iz stava 1 ovog člana, sredstva za zaštitu bilja mogu se nalaziti u prometu najviše 18 mjeseci od isteka registracije zbog prodaje postojećih zaliha.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, organ uprave, nakon prestanka važenja registracije sredstva za zaštitu bilja, može naložiti da se zalihe tog sredstva uklone u skladu sa propisima kojima je uređen otpad.

Organ uprave može u rješenju o ukidanju registracije nosiocu rješenja odrediti rok za prodaju postojećih zaliha sredstva za zaštitu bilja ili uklanjanje zaliha, u skladu sa propisima kojima je uređen otpad.

Bliže uslove o postupanju sa zalihama sredstva za zaštitu bilja iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

4. Registar sredstava za zaštitu bilja

Član 29

Organ uprave vodi Registar sredstava za zaštitu bilja u prometu na teritoriji Crne Gore. Upis u Registar sredstava za zaštitu bilja vrši se na osnovu izdatog rješenja o registraciji.

Organ uprave utvrđuje Listu registrovanih sredstava za zaštitu bilja.

Lista iz stava 2 ovog člana objavljuje se u »Službenom listu Crne Gore«, jednom godišnje.

Način vođenja i sadržaj Registra sredstava za zaštitu bilja i sadržaj Liste iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 30

Listu dozvoljenih i Listu zabranjenih aktivnih materija utvrđuje organ uprave.

Liste iz stava 1 ovog člana objavljuju se u »Službenom listu Crne Gore«, jednom godišnje.

Sadržaj lista iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

5. Dozvole za naučna istraživanja

Član 31

Istraživanje u naučne i razvojne svrhe neregistrovanog sredstva za zaštitu bilja u životnoj sredini može se vršiti samo u kontrolisanim uslovima i sa ograničenim količinama na ograničenom području istraživanja, na osnovu dozvole organa uprave.

Na osnovu pisanog zahtjeva i pozitivnog mišljenja ocjenjivača i Komisije, organ uprave izdaje dozvolu iz stava 1 ovog člana, ako sredstvo za zaštitu bilja nije opasno za zdravlje ljudi i životinja i ako nema nepovoljnog uticaja na životnu sredinu.

Ako organ uprave utvrdi da bi istraživanja iz stava 1 ovog člana mogla imati štetan uticaj na zdravlje ljudi i životinja ili neprihvatljivo štetan uticaj na životnu sredinu, može, na predlog ocjenjivača i Komisije, zabraniti ili dozvoliti istraživanja uz ispunjavanje uslova za sprječavanje štetnog uticaja.

Uslove iz stava 1 ovog člana, sadržaj zahtjeva i dozvole, uslove za sprovođenje istraživanja i rok istraživanja propisuje Ministarstvo.

Član 32

U slučaju vanrednih okolnosti prouzrokovanih štetnim organizmom, kojeg nije moguće suzbiti ili ograničiti registrovanim sredstvima za zaštitu bilja niti drugim mjerama ili u slučaju nestašice sredstava za zaštitu bilja na tržištu, organ uprave može izdati vanrednu dozvolu za promet i upotrebu neregistrovanog sredstva za zaštitu bilja.

Postupak za izdavanje vanredne dozvole pokreće se po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovanog lica. Organ uprave vanrednu dozvolu izdaje na osnovu mišljenja ocjenjivača i Komisije.

Organ uprave može izdati vanrednu dozvolu za promet neregistrovanog sredstva za zaštitu bilja po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovanog lica i kada na tržištu nema registrovanih sredstava za određene namjene (tretiranje određenih vrsta sjemena, tretiranje sjemena određenim sredstvom za zaštitu bilja i slično), ako je zahtjev ili potreba u skladu sa naučnim saznanjima i dobrom poljoprivrednom praksom.

Bliže uslove za izdavanje vanredne dozvole, potrebnu dokumentaciju koja se podnosi uz zahtjev, sadržaj zahtjeva i vanredne dozvole propisuje Ministarstvo.

Član 33

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji se profesionalno bave poljoprivredom ili šumarstvom za proširenje upotrebe registrovanog sredstva za zaštitu bilja za druge namjene (male kulture ili male namjene) podnose zahtjev organu uprave.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana dužan je da uz zahtjev priloži dokumentaciju ili podatke za proširenje područja upotrebe registrovanog sredstva za zaštitu bilja.

Organ uprave izdaje dozvolu za proširenje upotrebe namjene registrovanog sredstva za zaštitu bilja, na osnovu predloga ocjenjivača i Komisije, ako su ispunjeni uslovi iz člana 22 stav 2 tačka 1 alineje 3, 4, i 5 i tačke 5 ovog zakona. Podaci o proširenju upotrebe navode se na dodatnom uputstvu za upotrebu.

Bliže uslove za izdavanje dozvole i sadržaj dozvole iz stava 3 ovog člana, kao i za određivanje šta se smatra malim kulturama ili malim namjenama propisuje Ministarstvo.

IV. OVLAŠĆENA PRAVNA LICA

Član 34

Stručne poslove iz oblasti sredstava za zaštitu bilja, poslove laboratorijskih analiza za praćenje rezidua sredstava za zaštitu bilja u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane obavljaju pravna lica koja ispunjavaju uslove u pogledu kadra, prostora i opreme koje ovlasti Ministarstvo rješenjem (u daljem tekstu: ovlašćeno pravno lice).

Član 35

Stručni poslovi koje vrše ovlašćena pravna lica iz člana 34 ovog zakona odnose se na:

- 1) laboratorijska ispitivanja sredstava za zaštitu bilja, rezidua sredstava za zaštitu bilja i utvrđivanja MRL;
- 2) procjenu rizika za MRL;
- 3) praćenje rezidua sredstava za zaštitu bilja;
- 4) analize rezidua sredstava za zaštitu bilja;
- 5) sprovođenje godišnjeg programa monitoringa rezidua sredstava za zaštitu bilja;
- 6) izradu stručnih osnova i mišljenja iz oblasti sredstava i rezidua sredstava za zaštitu bilja;
- 7) analize po programu monitoringa postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja;
- 8) sprovođenje istraživačkih i razvojnih djelatnosti iz oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 9) razvijanje i uvođenje novih postupaka u dobroj poljoprivrednoj praksi i integralnoj zaštiti;
- 10) ispitivanje biološkog dejstva sredstava za zaštitu bilja;
- 11) izradu stručnih osnova za upotrebu uređaja za sredstava za zaštitu bilja;
- 12) pružanje stručne pomoći u sprovođenju mjera iz oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 13) edukaciju lica odgovornih za promet i upotrebu sredstava za zaštitu bilja;
- 14) druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Uslove u pogledu stručnog kadra, opreme i uređaja koja treba da ispunjavaju ovlašćena pravna lica iz člana 34 ovog zakona propisuje Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Član 36

Poslovi iz člana 35 ovoga zakona finansiraju se iz budžeta Crne Gore, osim poslova koji se obavljaju na zahtjev pravnih i fizičkih lica.

V. PRUŽANJE USLUGA**Član 37**

Poslove suzbijanja i iskorjenjivanja štetnih organizama u poljoprivredi i šumarstvu sredstvima za zaštitu bilja mogu obavljati privredna društva, odnosno druga pravna lica ili preduzetnici koji ispunjavaju propisane uslove (u daljem tekstu: davaoci usluga) koji su registrovani za obavljanje te djelatnosti u CRPS i ako ispunjavaju uslove iz člana 6 stav 2 ovog zakona.

Davaoci usluga iz stava 1 ovog člana upisuju se u Registar lica koja obavljaju poslove suzbijanja i iskorjenjivanja štetnih organizama u poljoprivredi i šumarstvu sredstvima za zaštitu bilja (u daljem tekstu: Registar davaoca usluga).

Registar davaoca usluga vodi organ uprave.

Organ uprave utvrđuje rješenjem ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana.

Bliže uslove u pogledu prostora i opreme i način vođenja Registara davaoca usluga propisuje Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

VI. UREĐAJI ZA UPOTREBU SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA**Član 38**

Za upotrebu sredstava za zaštitu bilja mogu se koristiti samo uređaji koji garantuju sigurnu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za ljude, životinje i životnu sredinu i koje prati sertifikat proizvođača.

Član 39

Vlasnik uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja dužan je da uređaje drži u tehnički ispravnom stanju.

Član 40

Vlasnik uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja dužan je da čuva tehničku dokumentaciju o uređaju (sertifikat proizvođača, prospekt, dokaz o izvršenoj popravci i sl.).

VII. UVOZ**Član 41**

Sredstva za zaštitu bilja koja su registrovana u Crnoj Gori mogu uvoziti privredna društva, odnosno druga pravna lica ili preduzetnici upisani u Registar uvoznika.

Lica iz stava 1 ovog člana, uvezena sredstva za zaštitu bilja koja su registrovana u Crnoj Gori, dužna su da isključivo isporučuju licima upisanim u Registar iz člana 6 ovog zakona.

Upis u Registar uvoznika vrši se na osnovu zahtjeva.

Registar uvoznika vodi organ uprave.

Podaci iz Registra uvoznika su javni.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra uvoznika, kao i sadržaj zahtjeva za upis u Registar uvoznika i potrebnu dokumentaciju propisuje Ministarstvo.

Uvoznici iz stava 1 ovog člana dužni su da uvoz pošiljke sredstava za zaštitu bilja prijave fitosanitarnom inspektoratu na graničnom prelazu.

Uvoz sredstava za zaštitu bilja može se vršiti preko graničnih prelaza na kojima je organizovan fitosanitarni pregled.

VIII. NADLEŽNOST ORGANA UPRAVE

Član 42

Organ uprave obavlja upravne i sa njima povezane stručne poslove koji se odnose na:

- 1) registraciju sredstava za zaštitu bilja;
- 2) ocjenjivanje aktivnih materija i sredstava za zaštitu bilja i izdavanje dozvola i rješenja o registraciji sredstava za zaštitu bilja, programa monitoringa postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja, odnosno priznavanja registracije sredstava za zaštitu bilja;
- 3) vođenje registara i evidencija;
- 4) pripremu stručnih osnova za izradu propisa iz oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 5) utvrđivanje ispunjenosti uslova za upis u registre;
- 6) praćenje stanja u oblasti prometa sredstva za zaštitu bilja i učestvovanje u pripremi i sprovođenju mjera;
- 7) pripremu, koordinaciju i praćenje propisanih programa vezanih za mjere i pravilnu upotrebu sredstava za zaštitu bilja (postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja), kao i sprovođenje programa;
- 8) uvođenje načela dobre poljoprivredne prakse i integralne zaštite bilja;
- 9) pripremu i koordinaciju poslova vezanih za rezidue sredstava za zaštitu bilja i sprovođenje programa praćenja (monitoringa) rezidua sredstava za zaštitu bilja u hrani, na bilju ili biljnim proizvodima ili u bilju ili biljnim proizvodima;
- 10) pripremu izvještaja, analiza, informacija i drugih dokumenata za organe i međunarodne organizacije na osnovu međunarodnih ugovora;
- 11) informisanje javnosti i zainteresovanih lica iz oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 12) izdavanje stručnih publikacija iz oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 13) uspostavljanje informacionog sistema iz oblasti sredstava za zaštitu bilja, prikupljanje, obradu i čuvanje podataka iz oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 14) saradnju sa drugim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu u oblasti sredstava za zaštitu bilja;
- 15) druge poslove u skladu sa zakonom.

IX. INFORMACIJE I VOĐENJE EVIDENCIJA

Član 43

Organ uprave radi uređenja prometa i nadzora nad prometom sredstava za zaštitu bilja prikuplja podatke i informacije o sredstvima za zaštitu bilja i reziduama sredstava za zaštitu bilja potrebne za izradu i održavanje baze podataka i vođenje evidencija o prometu sredstva za zaštitu bilja.

Organ uprave prikuplja i koristi podatke i informacije iz propisanih baza podataka i evidencija koje vode drugi organi državne uprave, ustanove, proizvođači sredstava za zaštitu bilja i druge institucije, u skladu sa propisima koji uređuju pravo na pristup informacijama i zaštitu podataka.

Način prikupljanja podataka i informacija, vođenja baze podataka i evidencija iz stava 1 ovog člana i obavezu čuvanja tajnosti propisuje Ministarstvo.

Član 44

Organ uprave može razmjenjivati na međunarodnom nivou informacije o registrovanim sredstvima za zaštitu bilja, prestanku važenja registracija sredstava za zaštitu bilja, ograničenju upotrebe i ostalim podacima vezanim za sredstva za zaštitu bilja u skladu sa propisima i međunarodnim ugovorima.

X. NAKNADE I TROŠKOVI

Član 45

Naknade za pokriće troškova plaćaju:

1) u postupku registracije sredstva za zaštitu bilja i troškova biološke analize u postupku registracije i priznavanja registracije sredstva za zaštitu bilja podnosioci zahtjeva;

2) za utvrđivanje prisustva rezidua sredstava za zaštitu bilja u bilju, biljnim proizvodima, hrani ili hrani za životinje, kada rezidue sredstava za zaštitu bilja prelaze propisane MDK vlasnici bilja, biljnih proizvoda, hrane i hrane za životinje;

3) za analize zemljišta i drugih objekata pri upotrebi sredstava za zaštitu bilja ili aktivnih materija vlasnici, odnosno korisnici zemljišta;

4) za laboratorijsko ispitivanje sredstava za zaštitu bilja nosioci rješenja o registraciji ako to sredstvo za zaštitu bilja nije u skladu sa rješenjem o registraciji ili deklaracijom;

5) za laboratorijska ispitivanja uzoraka sredstava za zaštitu bilja pri uvozu, uvoznici od kojih su uzorci uzeti.

Naknade iz stava 1 tač. 2 do 5 ovog člana prihod su lica koja obavljaju poslove ili pružaju usluge za koje se plaća naknada.

Naknade iz stava 1 tačka 1 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.

Visina naknada iz stava 1 tačka 1 ovog člana utvrđuje se na osnovu stvarno ostvarenih troškova.

XI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 46

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše, u okviru svoje nadležnosti, organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja preko sanitarnog inspektora, organ uprave nadležan za poslove veterinarstva preko veterinarskog inspektora i organ uprave preko fitosanitarnog inspektora, u skladu sa zakonom.

1. Ovlašćenja fitosanitarnog inspektora

Član 47

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, fitosanitarni inspektor ima i ovlašćenja da:

1) provjerava da li je sredstvo za zaštitu bilja koje se uvozi upisano u Registar sredstava za zaštitu bilja, odnosno da li je za to sredstvo izdato rješenje o registraciji iz člana 29 stav 1 ovog zakona;

2) provjerava dokumentaciju koja prati sredstvo za zaštitu bilja u prometu;

3) kontroliše vođenje registara i evidencija;

4) provjerava ispunjenost uslova za stavljanje sredstava za zaštitu bilja u prometu, pakovanje, označavanje, obavljanje prometa i upotrebu sredstva za zaštitu bilja;

5) kontroliše obavljanje stručnih poslova i zadataka ovlaštenih pravnih lica i poslova koje obavljaju davaoci usluga u skladu sa ovim zakonom;

6) utvrđuje identitet prekršioca kad sumnja da se ne primjenjuje ovaj zakon, po potrebi fotografisanjem ili snimanjem;

7) uzima uzorke za postregistracijsku kontrolu sredstva za zaštitu bilja;

8) uzima uzorke bilja, biljnih proizvoda, supstrata za rast bilja, mješavine rastvora, sredstva za zaštitu bilja ili druge potrebne uzorke radi provjere propisane upotrebe sredstva za zaštitu bilja (npr. oštećenja usjeva, nepridržavanje karence i slično);

9) privremeno zabrani, do otklanjanja nepravilnosti, obavljanje djelatnosti prometa sredstava za zaštitu bilja ako privredno društvo odnosno drugo pravno lice i preduzetnik nije upisano u Registar iz člana 6 ovog zakona ili ako ne ispunjavaju propisane uslove i o tome obavještava organ uprave.

2. Upravne mjere i radnje

Član 48

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, fitosanitarni inspektor obavezan je da preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

1) zabrani promet sredstva za zaštitu bilja ako nije registrovano;

2) zabrani uvoz sredstva za zaštitu bilja licu koje nije upisano u Registar iz člana 6 stav 1 ovog zakona i o tome obavještava organ uprave;

3) zabrani uvoz sredstva za zaštitu bilja ako to sredstvo nije klasifikovano, pakovano i označeno ili nema uputstvo za upotrebu;

4) zabrani uvoz sredstva za zaštitu bilja ako je promet tog sredstva zabranjen;

5) privremeno zabrani uvoz sredstva za zaštitu bilja, kada je potrebno ispraviti nedostatke na pošiljci sredstva za zaštitu bilja ili na dokumentaciji koja je prati;

6) zabrani promet zabranjenih sredstava za zaštitu bilja;

7) zabrani promet sredstva za zaštitu bilja ako mu je istekao rok upotrebe;

8) zabrani promet sredstva za zaštitu bilja ako sredstvo za zaštitu bilja nije klasifikovano i u skladu sa rješenjem o registraciji (ambalaža, deklaracije, oznake, uputstvo za upotrebu, fizičko-hemijska svojstva i dr.);

9) zabrani promet sredstva za zaštitu bilja kad je u postregistracijskoj kontroli utvrđeno da je sredstvo za zaštitu bilja neispravno;

10) zabrani korisniku nepravilnu upotrebu sredstva za zaštitu bilja;

11) zabrani promet i korišćenje uređaja za upotrebu sredstava za zaštitu bilja ako isti ne posjeduju sertifikat, odnosno nijesu u ispravnom stanju;

12) zabrani žetvu usjeva ili berbu plodova ili naređuje njihovo uništavanje zbog nepravilne upotrebe sredstva za zaštitu bilja, odnosno zabrani upotrebu sredstva za zaštitu bilja u količini i namjeni suprotno ovom zakonu;

13) preduzima i druge radnje i postupke potrebne za sprovođenje ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, za koje je ovlašten posebnim zakonom.

3. Ovlašćenja sanitarnog i veterinarskog inspektora

Član 49

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, sanitarni i veterinarski inspektor ima i ovlašćenja da:

1) uzima uzorke za utvrđivanje rezidua sredstva za zaštitu bilja, u skladu sa nadležnostima utvrđenim Zakonom o bezbjednosti hrane;

2) određuje odgovarajuće mjere ako utvrdi prekoračenje MRL;

3) privremeno zabrani promet hrane, hrane za životinje, bilja ili biljnih proizvoda od kojih su uzeti uzorci za utvrđivanje rezidua sredstava za zaštitu bilja do dobijanja rezultata analize.

Član 50

Nadležni inspektor iz člana 46 ovog zakona može privremeno, do donošenja rješenja, oduzeti dokumentaciju, predmete i sredstva koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz.

O privremenom oduzimanju iz stava 1 ovog člana izdaje se potvrda.

Član 51

Nadležni inspektor iz člana 46 ovog zakona, u okviru svoje nadležnosti, dostavlja na analizu uzorke uzete u inspekcijskom nadzoru ovlaštenim pravnim licima iz člana 34 stav 1 ovog zakona.

Član 52

Program stručnog osposobljavanja inspektora za oblast sredstava za zaštitu bilja donosi Ministarstvo na predlog naučno-nastavne ustanove iz oblasti zaštite bilja.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Član 53

Novčanom kaznom od stotrukog do tristotrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj organ, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) na teritoriji Crne Gore stavi i u promet i upotrebu sredstvo za zaštitu bilja koje nije registrovano, odnosno nije za to sredstvo izdato rješenje o registraciji (član 3 stav 1);
- 2) stavlja na tržište bilje, a nije upisan u Registar proizvođača bilja (član 8 stav 1);
- 3) ne vodi evidenciju o upotrebi sredstava, pravilno ne čuva sredstva za zaštitu bilja i ne postupa sa otpadom sredstava za zaštitu bilja u skladu sa zakonom (član 8 stav 4);
- 4) ne upotrebljava sredstva za zaštitu bilja na način propisan članom 9 stav 1 ovog zakona;
- 5) upotrebljava sredstva za zaštitu bilja iz aviona (član 9 stav 3);
- 6) upotrebljava sredstva za zaštitu bilja suprotno članu 9 stav 4 ovog zakona;
- 7) daje savjete, preporuke, obavlja oglašavanje i druge vrste reklamiranja suprotno članu 9 stav 7 ovog zakona;
- 8) podnosilac zahtjeva, prije izvođenja eksperimenta, ne podnese zahtjev organu uprave za utvrđivanja činjenice da li je već registrovano identično sredstvo za zaštitu bilja i druge podatke o registraciji tog sredstva (član 17 stav 2);
- 9) nosilac rješenja, lice iz člana 33 ovog zakona ili korisnik sredstva za zaštitu bilja ne obavijesti organ uprave o svim novim podacima, mogućem opasnom uticaju bilo kog sredstva za zaštitu bilja ili rezidua sredstva za zaštitu bilja na zdravlje ljudi i životinja (član 21);
- 10) izvrši izmijene rješenja o registraciji sredstva za zaštitu bilja, a nijesu ispunjeni uslovi iz člana 22 stav 2 tačka 1 ovog zakona (član 27 stav 3);
- 11) obavlja istraživanje netregistrovanog sredstva za zaštitu bilja bez dozvole ili suprotno uslovima iz dozvole (član 31 st. 1 i 3);
- 12) izdaje vanrednu dozvolu za promet i upotrebu neregistrovanog sredstva za zaštitu bilja suprotnu članu 32 ovog zakona;

13) upotrebljava već registrovano sredstvo za zaštitu bilja za druge (proširene) namjene bez dozvole za proširenje upotrebe ili suprotno dozvoli za proširenje upotrebe tog sredstva (član 33 stav 1);

14) obavlja stručne poslove i zadatke iz oblasti zaštite sredstava za zaštitu bilja i poslove laboratorijskih analiza za praćenje rezidua u skladu sa ovim zakonom i pripisima kojima se uređuje bezbjednost hrane, a ne ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i uređaja (član 34);

15) upotrebljava uređaje koji ne garantuju sigurnu upotrebu sredstva za zaštitu bilja i zaštitu životne sredine (član 38);

16) uređaje drži u tehnički neispravnom stanju i ne čuva tehničku dokumentaciju o uređaju (član 39).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice, kao i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori.

Član 54

Novčanom kaznom od stostrukog do dvjestopedsetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj organ, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

1) stavlja u promet sredstva za zaštitu bilja kojima je istekao rok upotrebe (član 4 stav 4);

2) ne vodi evidencije o sredstvima za zaštitu bilja, ne dostavlja izvještaj iz evidencije organu uprave i ne čuva podatke u propisanim rokovima (član 7 st. 1,2,3,4 i 5);

3) ne uništi ili ne spriječi upotrebu bilja, biljnih proizvoda ili hrane kada se utvrdi da su rezidue sredstva za zaštitu bilja na ili u tim proizvodima i hrani većeg nivoa od propisanog (član 10 stav 2);

4) obavlja suzbijanje i iskorjenjivanje štetnih organizama, a nije upisano u Registar davaoca usluga (član 37 stav 2);

5) ne čuva tehničku dokumentaciju o uređajima (član 40);

6) uvozi sredstva za zaštitu bilja, a nije upisano u Registar ili pri uvozu pošiljku ne prijavi fitosanitarnom inspektoratu (član 41 st. 1 i 7).

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i fizičko lice.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 56

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti donešeni na osnovu Zakona o zaštiti bilja (»Službeni list SRJ«, broj 24/98), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 57

Danom stupanja na snagu ovog zakona neće se primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti bilja (»Službeni list SRJ«, broj 24/98), koje se odnose na sredstva za zaštitu bilja.

Član 58

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Crne Gore«.

SU-SK Broj 01-358/7
Podgorica, 29. jula 2008. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PREDSJEDNIK

Ranko Krivokapić